

Informe trimestral de conjuntura catalana

Octubre 2018

Editorial

Com ja anunciàvem en l'informe de conjuntura anterior, les perspectives econòmiques han empitjorat els darrers mesos, especialment a les economies emergents per l'impacte de la pujada de tipus d'interès als EUA i l'apreciació del dòlar. També és cada vegada més preocupant l'impacte que pot tenir la guerra aranzelària iniciada als EUA sobre el comerç mundial. La zona euro ja n'està notant els efectes. El 2018 i 2019 es preveu que l'economia de la zona euro creixi a l'entorn del 2%, fet que suposaria una desacceleració de quatre dècimes respecte a l'increment registrat el 2017. A això cal afegir el rumb incert de la política econòmica a Itàlia que està generant tensions en els mercats financers. De fet, cap dels principals països europeus (Alemanya, França, Regne Unit i Itàlia) creixeran per sobre del 2% el 2018-2019, a excepció d'Espanya.

Segons el quadre macroeconòmic que acompanya el pla pressupostari elaborat pel govern de l'Estat, l'economia espanyola podria créixer un 2,6% el 2018 i 2,3% el 2019. D'aprovar-se finalment l'ampliació de l'objectiu de dèficit acordat amb Brussel·les de 0,5 punts de PIB, el pla

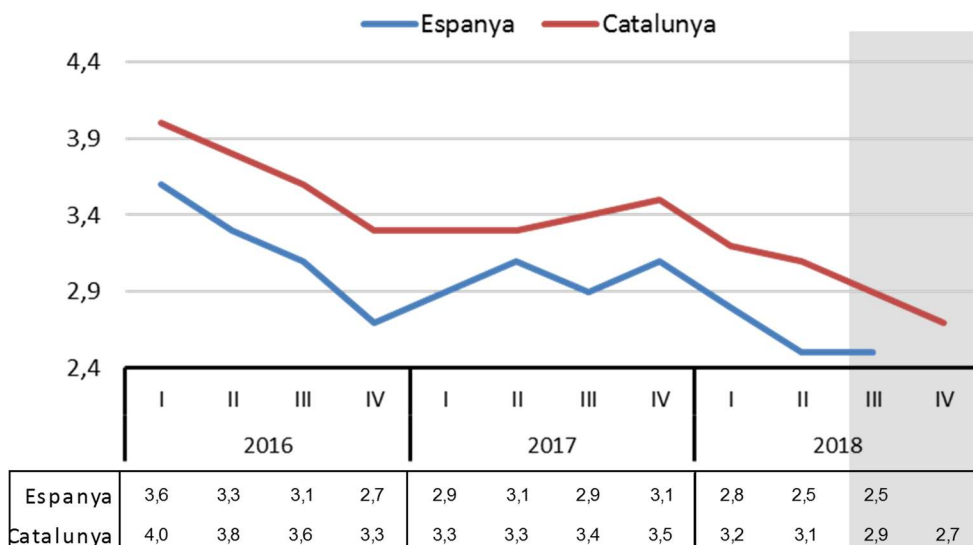
pressupostari presentat podria suposar una menor restricció per al creixement econòmic. De fet, les línies mestres pressupostàries es caracteritzen per mantenir la disciplina fiscal (el dèficit es reduiria fins a l'1,8% del PIB el 2019 i també es reduiria en quatre dècimes el dèficit estructural), però sense renunciar a un augment significatiu de la despesa social que es finançaria amb una pujada de la pressió fiscal i una reducció de l'esforç en inversió pública. Els dubtes que plantegen és la possibilitat de que es produeixi una desviació a l'alça en les despeses i una sobreestimació dels ingressos de l'impacte de les mesures fiscals.

En aquest context, l'economia catalana segueix en expansió, amb un creixement del PIB que pot acabar el 2018 molt a prop del 3%, per tant, clarament per sobre del creixement registrat pel conjunt de l'economia espanyola i la zona euro. Tanmateix, els darrers mesos s'observa una lleugera desacceleració de l'economia que vindria explicada sobretot pel menor impuls extern, que el 2019 s'accentuarà pel menor dinamisme del consum privat i la inversió com a resultat de l'exhauriment dels vents de cua.

*Perspectives
econòmiques
mundials a la
baixa*

*I tímida rebaixa
també en les
previsions de
l'economia
catalana*

Gràfic 1. Evolució del PIB (corregit d'estacionalitat) (Taxes de var. interanual, en %)

Fonts: Espanya: INE (fins 2T18) i estimació del Banc d'Espanya (3T18).
Catalunya: Idescat (fins 2T18) i elaboració pròpia (3T18 i 4T18).

Síntesi de la conjuntura catalana: lleugera moderació en el ritme de creixement

Des de la publicació de l'informe trimestral anterior al juliol, han anat apareixent diverses dades i informes a nivell nacional i internacional que apunten cap a un menor optimisme en les previsions de creixement. En el cas de les economies catalana i espanyola aquestes previsions de menor dinamisme estan relacionades, d'una banda, amb la previsió d'un entorn internacional menys dinàmic per la tendència a un major proteccionisme, i d'altra banda, amb un afebliment de la demanda interna.

Les dades disponibles fins al moment per a l'economia catalana apunten a que, efectivament, el ritme de creixement és inferior al de fa un any. Les previsions també assenyalen que aquesta desacceleració que s'ha iniciat recentment pot continuar en els propers mesos. Les previsions apunten a que el 2018 pot tancar amb una taxa de variació del PIB català quatre dècimes inferior a la de 2017. Malgrat tot, el creixement anual del PIB continuarà en el 3%, molt elevat per sí mateix i en comparació a les economies espanyola i de la zona euro. Pel que fa al tercer trimestre, i segons estimacions pròpies de la Cambra de Comerç i del Laboratori de Transferència d'Anàlisi

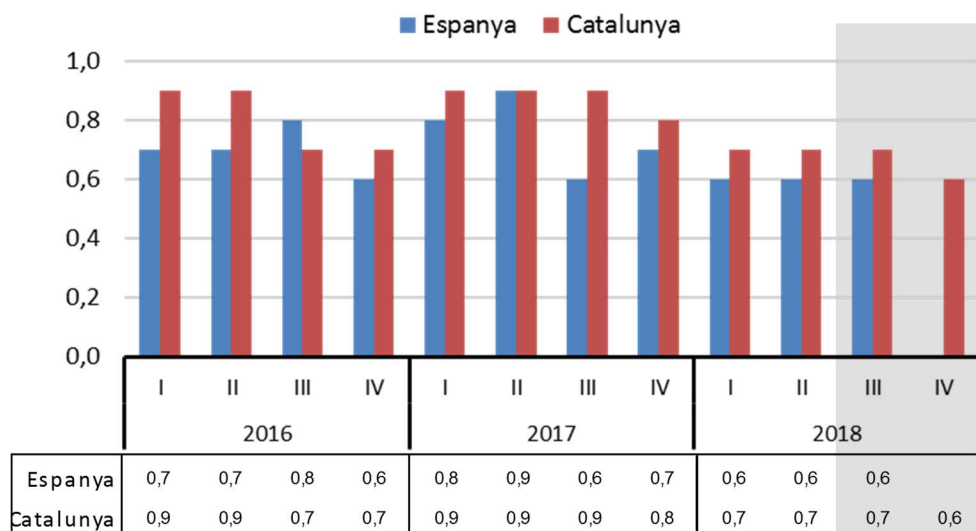
Quantitativa Regional (AQR-Lab) de la UB, el PIB de l'economia catalana hauria augmentat un 0,7% respecte al segon trimestre. D'acord amb aquestes estimacions, el creixement interanual del PIB el tercer trimestre hauria estat del 2,9%. Aquestes dades consoliden un llarg període de creixement atès que ja són cinc anys continuats de taxes de variació positiva del PIB (des del tercer trimestre del 2013). És més, des del tercer trimestre del 2014, ara fa quatre anys, s'ha mantingut un ritme de creixement intertrimestral gens menyspreable del 0,7% o superior, i un ritme de creixement interanual del 2,8% o superior.

Per al quart trimestre, preveiem una lleugera moderació de la taxa intertrimestral (la primera estimació és del 0,6%), amb una estabilització del ritme de creixement interanual a finals d'any en el 3%. En síntesi, si ens centrem en la variació intertrimestral, es preveu l'inici d'una certa desacceleració, si bé les perspectives per al conjunt de l'any continuen sent molt bones. El creixement del PIB segueix recolzat en l'evolució de la demanda interna, sobretot del consum privat i la formació bruta de capital.

Les previsions apunten a un creixement anual del 3%

Es preveu una moderació del ritme de creixement el quart trimestre

Gràfic 2. Evolució del PIB (corregit d'estacionalitat) (Taxes de var. intertrimestral, en %)

Fons: Espanya: INE (fins 2T18) i estimació Banc d'Espanya (3T18);
Catalunya: Idescat (fins 2T18) i elaboració pròpia (3T18 i 4T18).

Previsions per a l'any 2018: creixement entorn al 3% el conjunt de l'any

L'evolució global de l'economia catalana continua presentant una evolució cíclica semblant a la del conjunt de l'economia espanyola. Però tant els indicadors parcials disponibles, que s'aniran presentant durant l'Informe, com les estimacions del PIB trimestral confirmen que l'economia catalana continua creixent per sobre del conjunt de l'economia espanyola, amb un diferencial aproximat de tres dècimes.

Les dades disponibles fins a finals d'estiu, permeten avançar que el ritme de creixement interanual ha accentuat la desacceleració en el tercer trimestre, ja que ha passat del 3,1% al 2,9%, mentre que en el segon trimestre la desacceleració va ser només d'una dècima (del 3,2% al 3,1%). Les estimacions per al quart trimestre mantenen aquesta pauta, ja que està previst que el PIB es desacceleri novament dues dècimes, des del 2,9% al 2,7%. De tota manera, aquests primers senyals de menor creixement no anticipen de manera clara cap canvi sobtat de cicle, almenys de moment.

És cert que diverses institucions han revisat a la baixa les previsions de creixement per l'economia espanyola en una o dues dècimes, en línia amb les revisions de les previsions de creixement a nivell mundial. Aquestes revisions tenen a veure amb la tendència a un major proteccionisme i els riscos que això comporta, a un previsible encariment del petroli, i a una tendència cap a polítiques monetàries menys expansives.

A nivell de la zona euro s'espera que el creixement del PIB sigui a l'entorn del 2%, quatre dècimes menys que l'any anterior. Pel que fa a l'economia espanyola, les darreres previsions apunten a un creixement el 2018 del 2,7% (encara que el Govern espanyol acaba de revisar a la baixa la seva previsió, fins el 2,6%) i per al 2019 del 2,3%. La diferència més important en relació a fa uns mesos és la coincidència en que totes les revisions són a la baixa.

*Perspectives
econòmiques a la
baixa a tot el
món*

*Catalunya
continua creixent
per sobre
l'economia
espanyola*

PREVISIONS PER A LES PRINCIPALS MACROMAGNITUDS DE L'ECONOMIA CATALANA			
	2017	2018 (P)	2019 (P)
Producte Interior Brut	3,4%	3,0%	2,5%
Consum Privat	2,4%	2,3%	2,0%
Consum Públic	2,4%	2,0%	1,9%
Formació Bruta de Capital	5,6%	4,8%	4,0%
Exportacions	6,3%	5,4%	4,8%
Importacions	4,4%	4,0%	4,0%
VAB agricultura	-3,1%	2,8%	3,0%
VAB indústria	4,9%	4,6%	3,8%
VAB construcció	4,7%	3,6%	3,3%
VAB serveis	2,9%	2,6%	2,5%
Índex Preus Consum (base 2011)	2,2%	1,9%	1,7%
Ocupats	2,9%	2,6%	2,4%

Font: Idescat (2017) i elaboració pròpia (2018 i 2019). P: previsions de AQR-LAB i Cambrabcn.

Unitats: Taxes variació interanual (%)

Data d'actualització: 19/10/2018

Les dades disponibles fins a meitat d'any permeten avançar que s'ha mantingut un ritme de creixement a l'entorn del 3%. Les previsions de cara a final d'any són de lleugera moderació respecte a aquesta xifra. Per això, segons les darreres estimacions de la Cambra i AQR-Lab, el creixement del PIB a Catalunya serà del 3% en el conjunt del 2018. Això suposa una desacceleració respecte l'any 2017 de quatre dècimes, però molt menor a la prevista fa uns trimestres.

Si ens fixem en els components pel costat de la demanda, els models de predicció apunten a creixements el 2018 lleugerament inferiors als del 2017 per a tots els components. El consum privat continuarà sent el gran motor de la demanda interna i del conjunt de l'economia catalana (amb un increment del 2,3%), conjuntament amb la inversió (4,8%). En canvi, el consum públic

mantindrà un ritme de creixement més moderat, del 2,0%. Pel que fa al sector exterior, es confirma la menor aportació al creixement, fruit d'un menor dinamisme del comerç internacional que es tradueix en una desacceleració de les exportacions.

Pel costat de l'oferta, s'amplien les diferències entre sectors. Així, es preveu que la indústria continuï sent el sector més dinàmic el 2018 (4,6%), amb un creixement clarament superior al de la construcció (3,6%), i que els serveis mostrin un creixement inferior, del 2,6%.

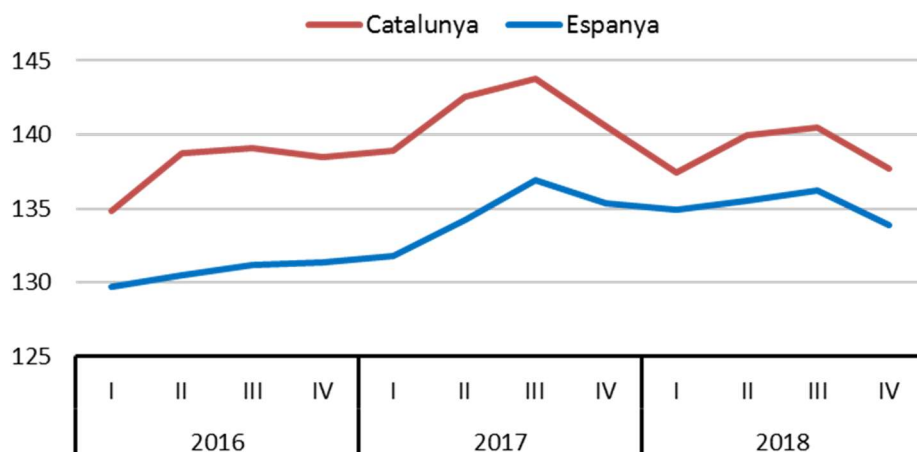
De cara al 2019, les perspectives negatives degut al preu de l'energia, el proteccionisme i l'aturada del comerç mundial, o la pujada de tipus d'interès de l'euro, fan preveure un creixement menor del PIB, encara que continuarà sent força important, del 2,5%.

La indústria segueix sent el sector que més creix

El creixement previst de les exportacions es rebaixa

Gràfic 3. Índex de confiança empresarial harmonitzat

(Base IT.2013=100)

Font: INE (ESP) i Idescat (CAT)

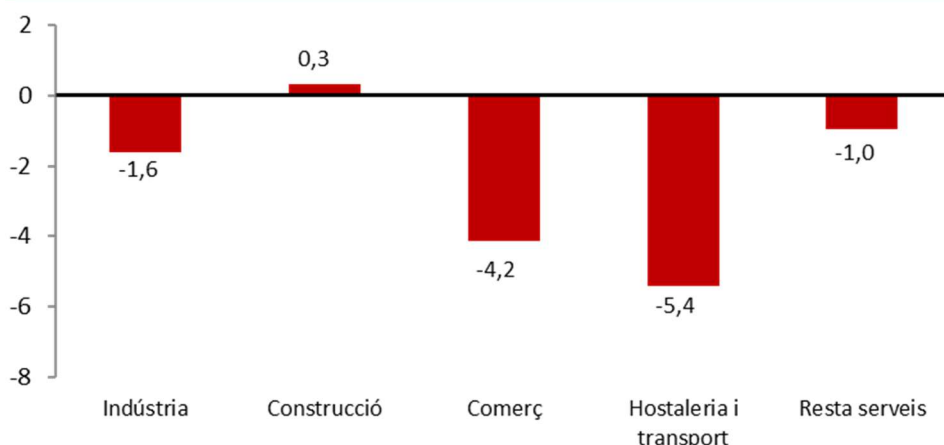
Índex de confiança empresarial: expectatives a la baixa

La novetat més rellevant d'aquest informe és la detecció d'una pèrdua de confiança dels empresaris en l'evolució econòmica per als propers mesos. Si al trimestre anterior ens referíem a una certa contenció, ara cal apuntar a una pèrdua de confiança. Entenem que aquesta pèrdua de confiança està en consonància amb un debilitament de la demanda interna i, sobretot, amb les previsions que apunten a que aquest debilitament serà més intens els propers mesos.

A nivell agregat, l'índex de confiança empresarial pel quart trimestre del 2018 (137,7) és inferior en 2,8 punts al registre de fa tres mesos (140,5). Si analitzem l'evolució tendencial podem constatar que en els quatre trimestres d'aquest 2018 els

resultats són inferiors als mateixos trimestres de fa un any. Per tant es confirma que el 2018 marca un canvi en la tendència d'aquestes expectatives que des de finals del 2013 havien evolucionat sempre a l'alça. Si comparem aquesta confiança amb les dades referides al conjunt de l'economia espanyola, continuem amb la dinàmica habitual d'observar una major confiança en l'economia catalana que en l'economia espanyola, si bé des de fa un parell d'anys aquest diferencial s'està escurçant. A nivell sectorial, en tots els casos s'observa una evolució a la baixa si es compara amb el trimestre anterior, mentre que quan es compara amb el mateix trimestre de l'any anterior només la construcció se salva de l'evolució negativa.

Gràfic 4. ICEH per sectors a Catalunya (Taxa variació interanual, %)

Font: Idescat

L'ICEH es redueix el quart trimestre i amb més intensitat que al conjunt d'Espanya

El sector de l'hostaleria i el transport presenta la major rebaixa en la confiança per al quart trimestre

Gràfic 5. Índex de comerç al detall

(Base 2010 =100 a preus constants, Taxa de variació interanual, mitjana mòbil 12 mesos)

Font: Idescat i INE

Consum: menor creixement

Des de fa mesos que les previsions apunten a que es produiria un alentiment en el ritme de creixement de la demanda domèstica, però no és fins aquest informe en el qual podem certificar que les darreres dades disponibles relacionades amb el consum de les llars apunten que aquesta evolució a la baixa s'ha iniciat, tot i que de manera molt suau.

L'evolució del sector comercial és un clar símptoma d'aquesta comportament del consum. La taxa de variació interanual acumulada fins al mes d'agost de l'índex de vendes en el comerç al detall es troba pràcticament estancada en el que portem d'any (0,4% de creixement acumulat de gener a agost).

El cas de la matriculació de turismes és una mica excepcional degut a l'entrada en vigor d'un canvi normatiu al setembre, fet que ha impulsat la compra durant el mes d'agost. Així, la matriculació de turismes ha registrat un increment interanual del 24,5% a l'agost, que després s'ha compensat amb un descens al setembre del 19,9%. Tanmateix, el creixement acumulat durant els primers nou mesos de l'any és del 7,8%, que és lleugerament inferior al registrat en el mateix període de l'any anterior (9%).

L'evolució del consum de les famílies continua sent positiu, però es va moderant a mesura que es produeix una desacceleració en la creació d'ocupació.

Els indicadors parcials confirmen una renda de les famílies menys dinàmica

El consum privat continua en taxes per sobre del 2%

Taula 1. Evolució dels indicadors. Consum

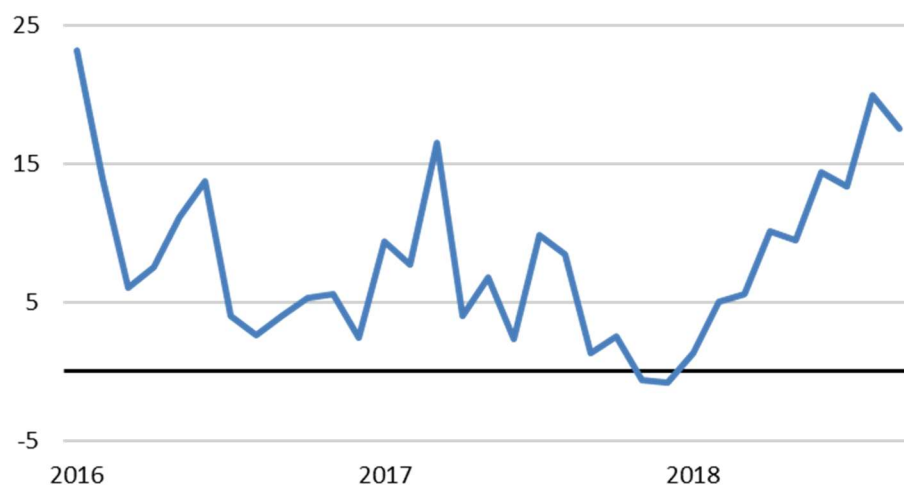
	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Matriculació de turismes (nombre)	12.023	set. 18	-25,9%	-19,9%	7,8%
Índex de vendes grans superfícies, preus constants (Base 2010=	95,0	agost18	-11,2%	-1,4%	-2,9%
Índex comerç al detall, preus constants (Base 2010=100)	99,1	agost 18	-12,1%	0,1%	0,4%
Importacions de béns de consum (milions d'euros)	2.646,8	juliol 18	1,4%	16,7%	7,7%

Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

Gràfic 6. Matriculació de vehicles industrials

(Taxa de variació interanual, mitjana mòbil 3 mesos)

Font: Idescat

Inversió: continua la moderació però en taxes elevades

D'acord amb les darreres estimacions d'Idescat, en els dos primers trimestres de l'any la inversió ha presentat taxes de creixement interanual del 2,9% i 4,8% respectivament. Per tant, taxes de creixement clarament inferiors a les observades durant els quatre trimestres de l'any 2017 (6,8%; 5,3%; 6,2% i 3,9%).

L'anàlisi dels diversos indicadors parcials apunta a que el tercer i quart trimestre pot continuar aquest procés de moderació en el ritme de creixement de la inversió. Així, les expectatives per al conjunt de l'any 2018 apunten a un creixement del 4,8%, clarament inferior al registre del 2017, del 5,6%. Tot i aquesta moderació, val la pena destacar que continua sent un creixement força important. Fins i tot en termes històrics, un creixement proper al 5% és un dels més elevats dels darrers anys.

Entre els indicadors disponibles, la matriculació de vehicles industrials presenta un creixement interanual del 12,3% acumulat fins al mes de setembre, força superior al 6,5% d'un any enrere, degut en bona part al canvi normatiu ja explicat. En relació amb la inversió en construcció, cal destacar que la licitació oficial d'obres continua amb un fort ritme de creixement, del 30,5% en termes interanuals acumulat fins al setembre, malgrat que la construcció residencial està afluixant. En canvi, les importacions de béns de capital presenten un creixement interanual del 2,8% acumulat fins al juliol (força inferior a l'11% registrat en el mateix període de l'any 2017).

De cara al 2019, es preveu que continuï la desacceleració, impulsada sobretot pels factors externs ja esmentats, tot i que es mantindrà en taxes prou significatives (4%).

Taxa de creixement elevada (4,8%) però menor a la del 2017 (5,6%)

Creixement basat en el dinamisme industrial i del sector de la construcció

Taula 2. Evolució dels indicadors. Inversió

	Darrera dada	Període	% Variació mensual/ trimestral	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Matriculació de vehicles industrials (nombre)	2.305	set. 18	-22,6%	-4,0%	12,3%
Importacions de béns de capital (milions d'euros)	551,1	juliol 18	-3,2%	10,0%	2,8%
Crèdit al Sector privat (milions d'euros)	202.698	2T-18	1,0%	-9,6%	-9,6%

Font: Idescat, INE i Banc d'Espanya *Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

Gràfic 7. Comerç exterior de béns (Taxa de variació interanual, mitjana mòbil 12 mesos)

Font: Duanes

Sector exterior: menor aportació del sector exterior

Si ens fixem en el sector exterior, el punt de partida ha de ser la constatació de l'estancament del comerç mundial durant el primer semestre de l'any, molt relacionat amb el desplegament d'una política comercial de caire proteccionista.

Les darreres dades del Departament de Duanes confirmen que les exportacions catalanes mantenen una evolució positiva, amb un augment del 3% interanual acumulat fins al mes d'agost del 2018, però inferior a l'increment del 4,2% registrat pel conjunt de l'Espanya. Aquest creixement de les exportacions catalanes durant els primers vuit mesos de l'any està relacionat amb l'acceleració de les exportacions del sector de l'automoció. Tanmateix, suposa una clara moderació si la comparem amb els forts increments del 2017 (8,7% a final d'any 2018). L'alentiment en el ritme de creixement de les exportacions s'explica

sobretot per un descens en els mercats dels Estats Units, Xina, Regne Unit i Itàlia. En canvi, les exportacions segueixen creixent amb força a Portugal i a Amèrica central i del Sud.

En el cas de les importacions, les dades fins al mes d'agost mostren un creixement important, del 7,5% interanual, de manera que en aquest cas es manté la fortalesa que van registrar l'any 2017 (8,3% a final d'any). Sectorialment, també destaca l'increment de les importacions del sector de l'automoció.

Per al conjunt de l'any, preveiem un creixement del 5,4% en el cas de les exportacions de béns i serveis, i del 4,0% en el cas de les importacions. Això confirmaria una aportació positiva del sector exterior al creixement del PIB català al 2018, tot i que inferior a la del 2017.

Estancament del comerç mundial

Moderació del ritme de creixement de les exportacions

Taula 3. Evolució dels indicadors. Sector exterior

	Darrera dada	Període	% Variació mensual/ trimestral	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Exportacions de béns (milions d'euros)	5.026,1	agost 18	-20,5%	2,7%	3,0%
Imports de béns (milions d'euros)	6.410,9	agost 18	-20,3%	6,1%	7,5%
Inversió estrangera (milions d'euros)	645,6	2T-18	86,8%	-16,0%	-40,9%
Inversió a l'estranger (milions d'euros)	172,3	2T-18	17,5%	-92,4%	-93,1%

Font: Duanes i Idescat

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

Gràfic 8. Índex de Producció Industrial corregit est. (Taxa var.int., mitjana mòbil 3 mesos)

Font: Idescat i INE

Indústria: estabilitat de les taxes de creixement

Un dels elements més destacables de la conjuntura actual és que el sector industrial es continua mostrant molt dinàmic. D'acord amb les dades publicades per l'Idescat, el segon trimestre el VAB del sector industrial va registrar un creixement interanual important, del 4%, i segons estimacions pròpies, aquest ritme de creixement continuarà molt similar durant la resta de 2018, fins a tancar l'any amb un creixement anual proper al 4,6%.

De cara al 2019 es preveu que el sector industrial continuï liderant el creixement sectorial, però ja amb taxes de creixement inferiors al 4%.

Diversos indicadors recolzen aquest dinamisme durant els darrers trimestres. Per exemple, l'índex de producció industrial (IPI) corregit d'efectes calendaris, que ha assolit un creixement acumulat fins

al mes d'agost del 2,9% clarament superior al 2,2% de fa un any, comparativa països UE.

Però cal recordar que l'IPI és un indicador molt volàtil que necessita ser complementat amb altres fonts. De fet, altres indicadors mostren una evolució menys expansiva, com la facturació d'energia elèctrica, que ha acumulat una variació del -7% fins al mes de setembre, clarament inferior a la taxa observada fa un any, del 3,2%.

L'evolució del mercat de treball confirma aquesta bona evolució, amb un increment acumulat del nombre d'afiliats al sector industrial del 2,8% fins al mes de setembre, molt similar als mesos precedents i fins i tot superior al ritme d'increment de fa un any. Per altra banda, el nombre d'aturats registrats s'ha reduït d'un 11,2% també fins al mes de setembre.

Taula 4. Evolució dels indicadors. Indústria

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	%Variació acumulada*
Índex de producció industrial (base 2010=100)	83,4	agost 18	-27,7%	-0,1%	3,2%
Índex de producció industrial corregit (base 2010=100)	81,7	agost 18	-27,7%	-0,1%	2,9%
Indicador de clima industrial (saldos)	3,7	set. 17	3,3p.p	5,3p.p	3,8p.p
Facturació d'energia elèctrica a la indústria (GWh)	1.124,1	set. 18	-12,5%	-8,4%	-7,0%
Afiliats a la indústria total règims (milers)	487,1	set.18	0,9%	2,3%	2,8%

Font: Idescat i INE

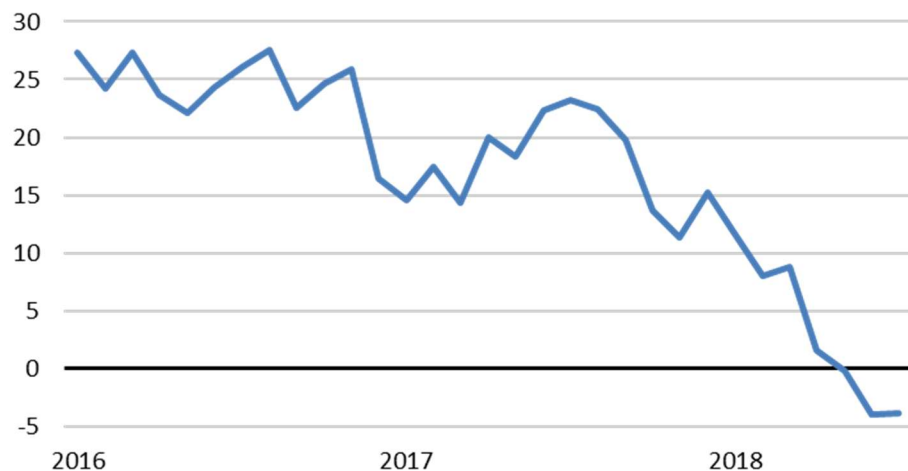
*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any
p.p: Variació en punts percentuals

Creixement de la indústria el 2018 pràcticament igual que al 2017

Perspectiva de moderació del creixement el 2019

Gràfic 9. Habitatges iniciats

(Taxa variació interanual, mitjana mòbil 12 mesos)

Font: Idescat

Construcció: taxa de creixement prevista del 3,6%

Després de tres anys (2015, 2016 i 2017) de creixements continuats al sector de la construcció (2,3%, 3,2% i 4,7%), es comencen a detectar els primers senyals d'afebliment en el sector.

Malauradament no disposem d'informació actualitzada sobre els indicadors relacionats amb la producció i el consum de ciment, de manera que ens manca informació que en aquests moments resultaria molt rellevant. Però si disposem d'informació sobre el nombre d'habitatges en construcció que al juliol eren, en termes acumulats, un 0,9% inferior al d'un any abans. Si ens fixem en la població ocupada, l'EPA del segon trimestre mostrava un increment en el nombre d'ocupats a la

construcció d'un 2,5% en termes acumulats, molt inferior a la dada del 12,9% de fa un any. Amb dades més recents, el nombre de treballadors afiliats al sector de la construcció ha registrat un creixement acumulat fins al mes de setembre del 4,9%, mentre que fa un any aquesta dada era del 6,1%.

Per altra banda, els resultats de l'indicador de clima empresarial en el sector de la construcció mantenen una valoració moderadament optimista. De fet, les expectatives de negoci per al quart trimestre del 2018 són positives i fins i tot superiors tant al valor del trimestre anterior com al registre d'un any abans.

El sector creix més moderadament que en els tres anys anteriors

Continuen les expectatives favorables en la marxa dels negocis el quart trimestre

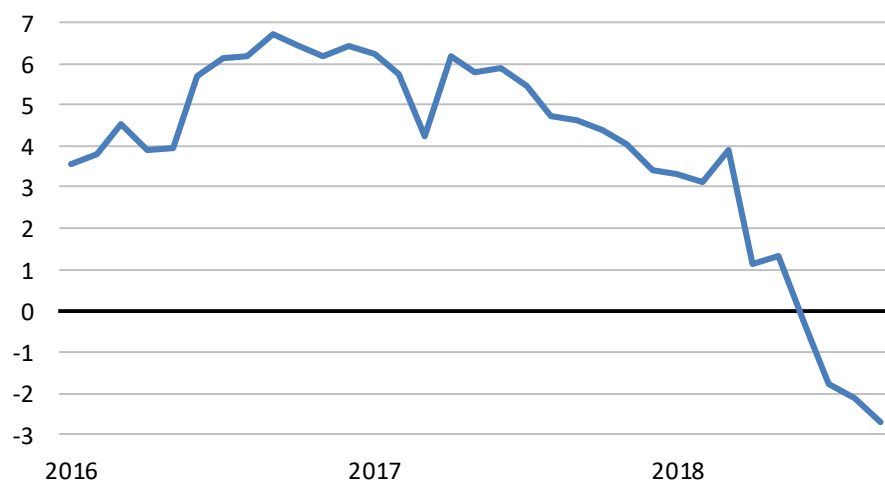
Taula 5. Evolució dels indicadors. Construcció

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Consum de ciment (milers de tones)	117,9	feb. 18	-20,0%	-20,6%	-2,0%
Habitatges iniciats (nombre)	2.259	jul. 18	22,5%	21,8%	-0,9%
Habitatges acabats (nombre)	889	jul. 18	71,6%	1,6%	-15,6%
Licitació oficial (milions d'euros)	168,0	set. 18	101,7%	11,1%	30,5%
Afiliats a la construcció total règims (milers)	200,3	set. 18	2,4%	4,7%	4,9%

Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

Gràfic 10. Pernoctacions en establiments hotelers (Taxa var. int., mitjana mòbil 12 mesos)

Font: Idescat

Serveis: progressiva reducció en el ritme de creixement

Les darreres dades disponibles apunten a una desacceleració del sector serveis fet que ha comportant una revisió a la baixa en el creixement anual. D'acord amb les estimacions pròpies, es preveu un creixement anual del VAB als serveis del 2,6% el 2018 i 2,5% el 2019.

La valoració dels indicadors del sector turístic no és uniforme, ja que mentre que el nombre de turistes disminueix lleugerament, la despesa turística total augmenta de manera substancial. Tot i que en el conjunt del 2017 els resultats van ser molt bons, el to dels indicadors va deteriorar-se el quart trimestre de 2017, per millorar posteriorment el primer trimestre del 2018. El segon trimestre els senyals tornen a ser més febles en el cas del nombre de pernoctacions hoteleres i en els turistes estrangers. Per contra, la despesa

total continua augmentant, fet que suggereix que el turisme rebut guanya progressivament en qualitat. De fet, la despesa mitjana per dia del turista estranger en els primers vuit mesos de l'any és un 11% superior a la de l'any anterior. Això s'explica en bona part perquè el turista que ha deixat de venir és el de més a prop, que és precisament el que fa una menor despesa. Per altra banda, els resultats de l'indicador de clima empresarial en el sector del comerç i l'hostaleria presenten una valoració menys optimista que en trimestres anteriors.

L'evolució del mercat de treball confirma aquesta moderació en el creixement, amb un increment acumulat del nombre d'afiliats al sector serveis del 3,1% fins al mes de setembre, inferior a la dada del 3,9% de fa un any.

Taula 6. Evolució dels indicadors. Serveis

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Moviment de passatgers als aeroports (milers)	5.288,4	set. 18	-6,3%	4,7%	5,2%
Turistes estrangers (milers)	2.439,0	agost 18	2,2%	-5,0%	-2,7%
Pernoctacions en establiments hotelers (milers)	6.578,9	set. 18	-24,2%	-0,9%	-2,6%
Ind. d'activitat serveis (IASS) (índex 2010=100)	105,8	agost 18	-16,4%	6,0%	5,7%
Afiliats als serveis total règims (milers)	2.643,6	set. 18	2,4%	2,5%	3,1%

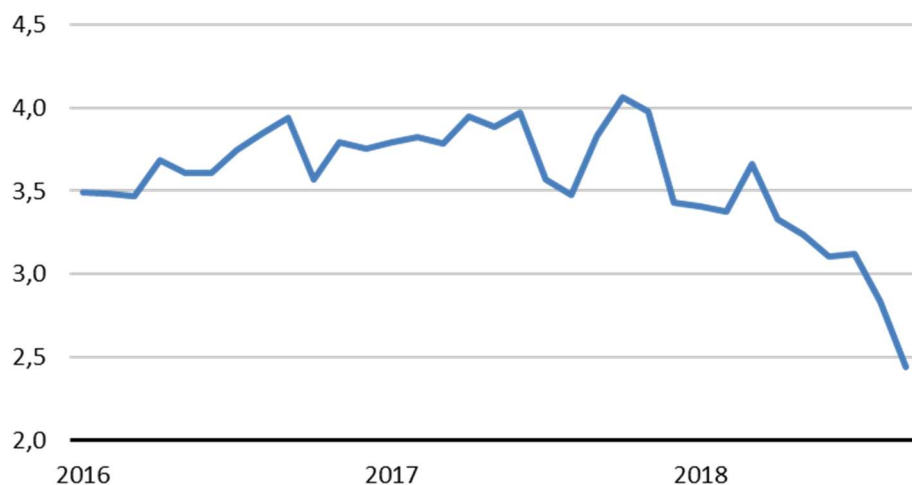
Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

Previsió de creixement del VAB del 2,6% el 2018

Les dades del sector turístic mostren menys turistes però més despesa

Gràfic 11. Afiliats total règims (Taxes variació interanual, mitjana mòbil 3 mesos)

Font: MTAS

Mercat laboral: important creació de llocs de treball

En el moment de tancar aquest informe no es disposa encara dels resultats de l'EPA del tercer trimestre, però el segon trimestre es va tancar amb un increment acumulat del 3% de treballadors ocupats. Aquesta taxa és fins i tot superior a l'observada un any abans, tot i que lleugerament inferior a la del primer trimestre del 2018, que fou del 3,3%. A nivell sectorial es constaten canvis de tendència importants, que van en la línia del que ja s'ha comentat al llarg d'aquest informe. El sector industrial crea llocs de treball a un bon ritme, del 9,6% si comparem el primers sis mesos de l'any amb el mateix període del 2017. En el cas de la construcció aquest creixement ha estat del 2,5% molt inferior al de fa uns mesos, mentre que en el cas dels serveis el percentatge és encara més modest, de l'1,4%.

Com a complement d'aquesta informació, es disposa de les dades mensuals referides a treballadors afiliats a la Seguretat Social. Aquestes dades mostren una lleugera tendència a la baixa en la creació de llocs de treball. Tot i així, fins al mes de setembre s'ha registrat un increment del 3,1% en termes acumulats. Aquesta continuïtat en el ritme de creació de llocs de treball també es fa palesa observant l'evolució de l'atur registrat. En aquest cas, i també referit al mes de setembre, les taxes de variació interanual acumulades són del -7,1% a l'agricultura, del -11,2% a la indústria, del -13,7% a la construcció i del -4,3% als serveis. En termes agregats, les estimacions apunten a que el 2018 el nombre de treballadors pugui incrementar-se en un 2,6%.

Creació de llocs de treball a tots els sectors

La tendència és de moderació en el ritme de creació d'ocupació

Taula 7. Evolució dels indicadors. Mercat laboral

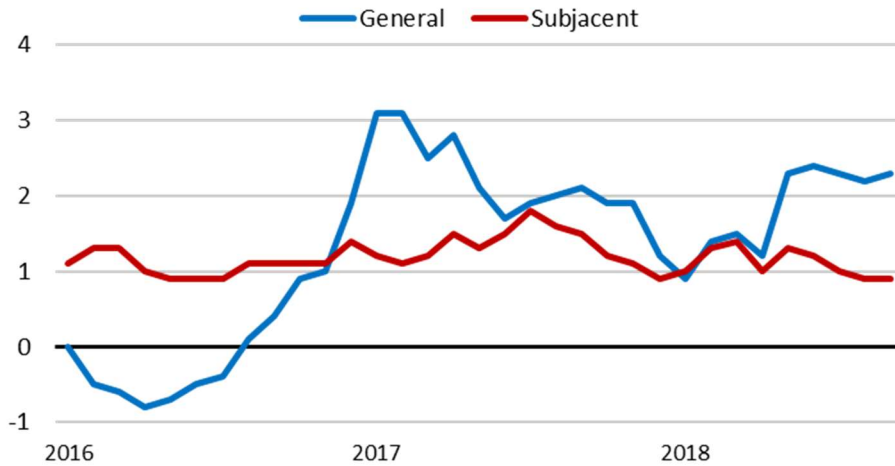
	Darrera dada	Període	% Variació mensual/ trimestral	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Afiliats al total règims (milers)	3.393,4	set. 18	2,0%	2,6%	3,1%
Atur registrat (milers)	380,3	set. 18	-0,1%	-5,0%	-6,0%
Ocupats (EPA) (milers)	3.360,4	2T-18	1,7%	2,7%	3,0%
Taxa d'atur (EPA) (percentatge)	12,20	2T-18	-0,4p.p	-3,1p.p	-3,1p.p
Cost laboral per treballador i mes (euros)	2.804,7	2T-18	5,1%	1,1%	2,1%

Font: Idescat, INE i MTAS

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

Gràfic 12. Índex de preus al consum

(Taxa variació interanual, en %)

Font: Idescat i INE

Preus: es mantenen les taxes d'inflació al voltant del 2%

L'IPC a Catalunya ha augmentat un 2,3% interanual al setembre, taxa que consolida valors superiors al 2% després de l'increment que va patir la inflació al mes de maig. Des de llavors, la inflació s'ha mantingut estable en valors entre el 2,2% i el 2,4%.

Cal tenir en compte que aquesta inflació ve molt determinada pel fort increment dels preus de l'electricitat i del gasoli. Això explica que la taxa d'inflació subjacent es mantingui entorn a l'1% o inferior (0,9% al setembre).

Un cop deixat enrere el període de taxes d'inflació molt baixes, que va durar des de finals del 2013 fins a finals del 2016, les taxes d'inflació han tornat a estabilitzar-se en valors propers a l'objectiu del BCE del 2%.

També cal destacar que, per segon mes consecutiu (agost i setembre) la taxa d'inflació de l'economia catalana ha coincidit amb la taxa d'inflació de l'economia espanyola. Aquest és un fet singular que no s'havia produït des de la represa del creixement econòmic, a finals del 2013.

Per la seva banda, la taxa d'inflació catalana i espanyola es troben només un parell de dècimes per sobre de la inflació de la Unió Europea que al mes d'agost era del 2,1%.

De cara als propers mesos, les previsions pròpies apunten a una certa moderació de la taxa d'inflació fins a tancar l'any en valors propers al 2%. De cara al 2019 es preveu que continuï aquesta moderació, amb una taxa anual de l'1,7%.

La inflació subjacent continua molt continguda

La taxa d'inflació a les economies catalana i espanyola s'ha igualat

Taula 8. Evolució dels indicadors. Preus

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Índex de preus al consum (índex 2011=100)	104,4	set. 18	0,1%	2,3%	1,0%
Índex de preus industrials (índex 2010=100)	104,1	agost 18	0,5%	4,2%	2,6%
Inflació subjacent (índex 2011=100)	102,3	set. 18	-0,3%	0,9%	1,1%

Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any

Cambra de Comerç
de Barcelona

B **Sabadell**

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

AQR-Lab

Informe trimestral de conjuntura catalana

Octubre del 2018

© Cambra de Comerç de Barcelona i Laboratori de Transferència d'Anàlisi Quantitativa Regional (AQR-Lab)

Equip de treball

Universitat de Barcelona:

Jordi Suriñach

Ernest Pons

Cambra de Comerç de Barcelona:

Joan Ramon Rovira

Carme Poveda

Sandra Gutiérrez Cubero

Data de tancament: 23 d'octubre del 2018